

Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas

Projektas

Pranešėjas: **Albertas Šermokas**

2010 06 18

sintagma

MEMBER OF
GRSECO
GROUP

Projektas

- Projekto tikslas – sukurti Elektroninio archyvo informacinę sistemą (EAIS).
- EAIS dalyviai
 - EAIS tvarkytojas - Lietuvos archyvų departamentas ir jo įsteigti 15 valstybės archyvų
 - EAIS duomenų teikėjai – įstaigos, teikiančios dokumentus valstybės archyvams
 - EAIS duomenų naudotojai - juridiniai ir fiziniai asmenys

EAIS tikslai

- kaupti ir saugoti **Nacionalinį dokumentų fondą** (NDF) sudarančius elektroninius dokumentus;
- tvarkyti ir teikti informaciją (aprašus) apie valstybės archyvuose saugomus dokumentus, nepriklausomai nuo jų sudarymo būdo, formos ir laikmenos;
- sudaryti sąlygas valstybės archyvams informacinių technologijų ir ryšių priemonėmis atlikti dokumentus perduodančių įstaigų dokumentų valdymo priežiūrą;
- užtikrinti teisėtą prieigą prie saugomų elektroninių dokumentų informacinių technologijų ir ryšių priemonėmis;
- teikti elektronines paslaugas.

Elektroninio dokumento struktūra

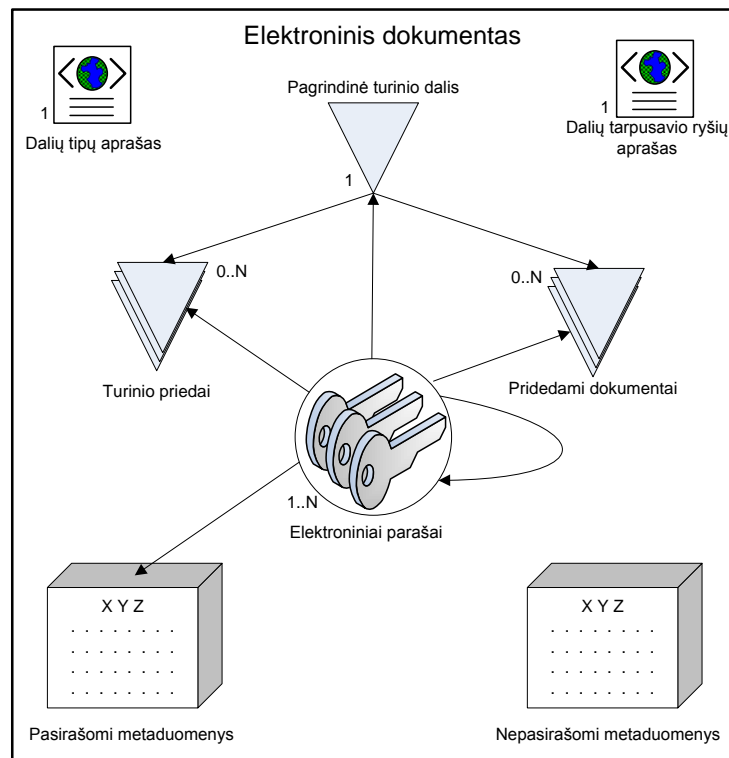
Elektroninį dokumentą sudaro:

- turinys;
- pasirašomi ir nepasirašomi metaduomenys;
- elektroniniai parašai.

Elektroninio dokumento turinį sudaro:

- pagrindinė turinio dalis;
- priedai;
- pridedami savarankiški elektroniniai dokumentai.

Visas turinys ir dalis metaduomenų turi būti pasirašyti – suteikiant teisinę galią ir apsaugant nuo pakeitimų.

Pagrindinė EAIS funkcinė paskirtis

- elektroninių dokumentų **perdavimas** į valstybės archyvus, jų **vientisumo, autentiškumo, konfidencialumo** bei **galimybės naudoti** laikui bėgant užtikrinimas;
- **elektroninė prieiga** prie saugomų NDF elektroninių dokumentų, viešai prieinamos jų paieškos priemonės;
- **prašymų** valstybės archyvams išduoti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus pateikimas ir **pažymų** išdavimas elektroninio dokumento forma;
- **programinių priemonių**, skirtų **sudaryti, pasirašyti** elektroniniu parašu, **peržiūrėti** ir **tikrinti** elektroninius dokumentus, platinimas.

Projekto organizavimas

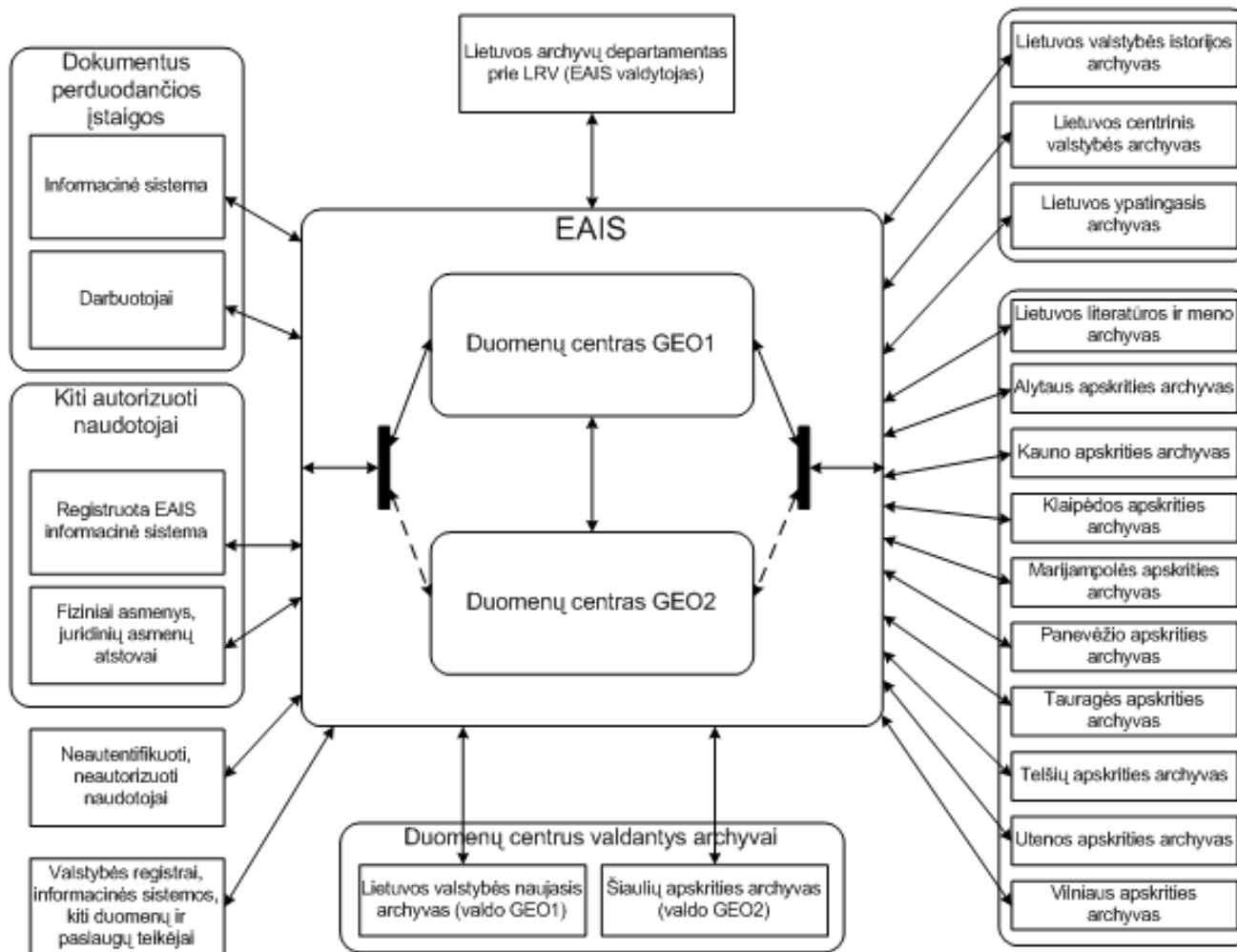
- Projekto pradžia - **2010 m. kovo 1 d.**
- Planuojama pabaiga – **2011 m. rugpjūčio 31 d.**
- Užsakovas - **Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės**
- Vykdytojas – ūkio subjektų grupė:
 - UAB „**Sintagma**” (su subrangovu UAB „**MitSoft**”);
 - UAB „**Affecto Lietuva**”;
 - UAB „**Atea**”

sintagma

MEMBER OF
GISSECO
GROUP

EAIS organizacinė struktūra

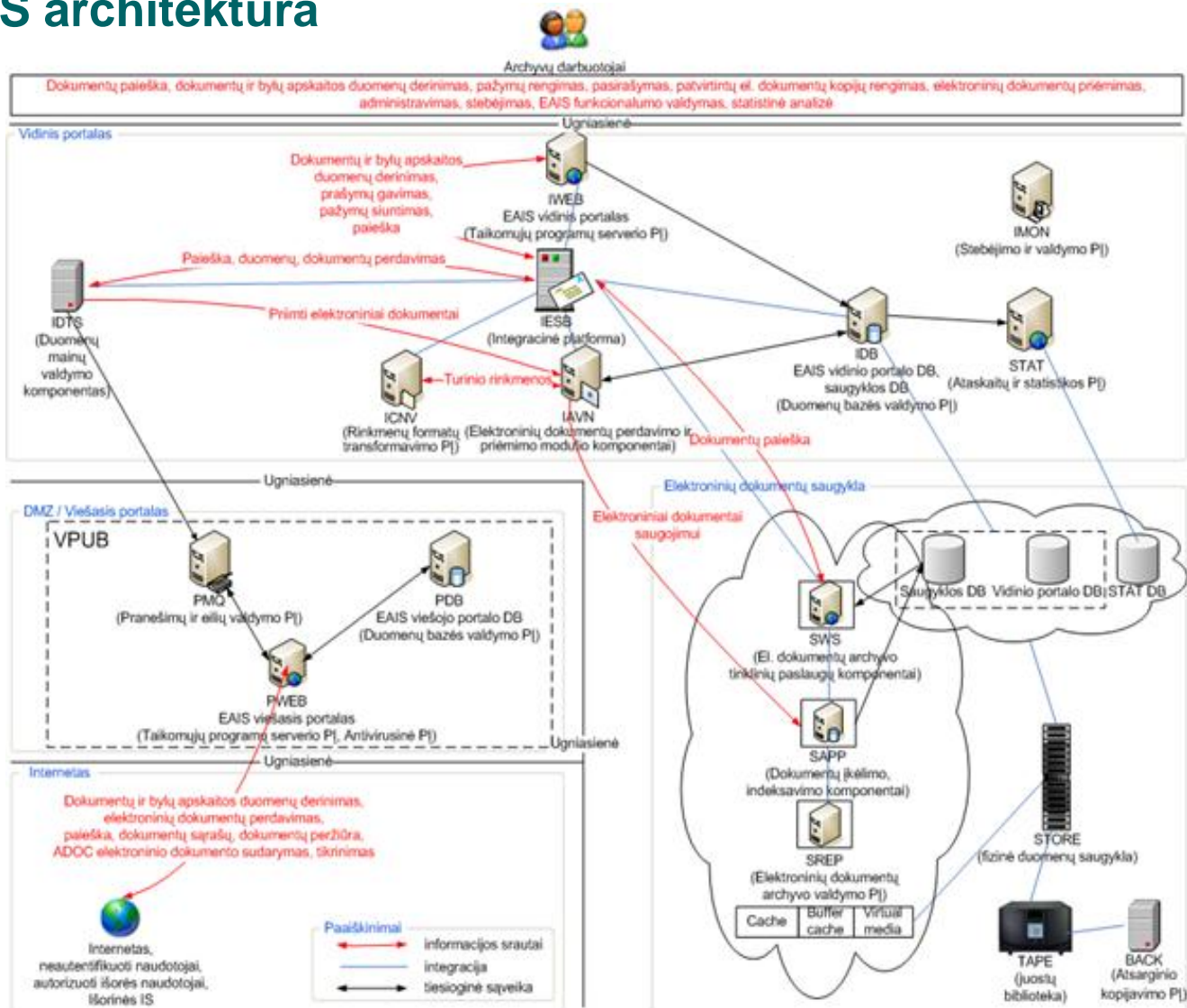

EAIS įgyvendinimo etapai

- I etapas – analizė ir specifikavimas 2010-03-01 – 2010-05-28 (baigtas)
 - EAIS **nuostatų, duomenų saugos** nuostatų projektai, **specifikacijos** projektas, reikalavimai ir rekomendacijos įrangai.
- II etapas – 1 EAIS kūrimo iteracija 2010-03-26 – 2010-08-26
 - Dokumentų valdymo **priežiūros** funkcijos, el. dokumentų **patikrų ir įrašymo** į saugyklą funkcijos, el. dokumentų **formavimo ir tikrinimo** Web sprendimo priemonė.
- III etapas – 2 EAIS kūrimo iteracija 2010-07-16 – 2011-01-20
 - El. dokumentų **perdavimo ir priėmimo** funkcijos, dokumentų **paieškos ir publikavimo** funkcijos, **diegiama į kompiuterį** (desktop) el. dokumentų formavimo ir tikrinimo priemonė.
- IV etapas – 3 EAIS kūrimo iteracija 2010-12-10 – 2011-06-23
 - Sukurti visi moduliai ir visas funkcionalumas, sukurtos sąsajos su išorinėmis sistemomis, importuoti duomenys iš likviduojamos LAFSIS, realizuotos išorinės tinklo elektroninės paslaugos.
- Bandomoji eksploatacija 2011-06-24 – 2011-08-11
- Sistemos darbo pradžia 2011-08-31

EAIS architektūra

EAIS viešojo portalo paskirtis

- nustatyti EAIS **naudotojo** (ar išorinės IS) **tapatybę**;
- teikti **sąsajas**, skirtas dokumentus perduodančioms įstaigoms perduoti valstybės archyvams elektroninius dokumentus ir duomenis, reikalingus dokumentų valdymo **priežiūrai** atlikti;
- teikti **sąsajas**, skirtas juridiniams ir fiziniams asmenims atlikti dokumentų **paiešką, peržiūrą, užsakyti ir gauti pažymas** ir el. dokumentų **kopijas**;
- teikti el. dokumentų **atitikimo ADOC-V1.0** specifikacijai **tikrinimo**, elektroninių dokumentų **formavimo, pasirašymu** el. parašu, **peržiūros** priemones (veikiančias interneto naršyklėje);
- teikti **laisvai** platinamas į **naudotojo kompiuterį diegiamas** el. dokumentų **sudarymo, tikrinimo** ir **peržiūros** programines priemones.

EAIS vidinio portalo paskirtis

- **Registruoti** ir **administruoti** dokumentus perduodančias įstaigas, valstybės archyvus, EAIS naudotojų ir išorinių IS sąrašus, prieigos teises;
- **autorizuoti** EAIS naudotojų (įskaitant ir išorinių IS) veiksmus;
- **valdyti** elektroninių dokumentų **perdavimo-priėmimo** į archyvą **procesą**, atliekant jų **autentiškumo tikrinimą, parengimą saugoti** (turinio transformavimą ilgalaikiam saugojimui, peržiūrai internete, archyvinį patvirtinimą) ir surašymą į elektroninių dokumentų saugyklą;
- **teikti** valstybės archyvuose saugomus dokumentus, prieiga prie kurių nėra **ribojama** įstatymais;
- pateikti valstybės archyvams parašymus išduoti **juridinius faktus patvirtinančius dokumentus**, atlikti jų paskirstymą, vykdymą, pažymų parengimą, pateikimą naudotojams ir kontrolę;

sintagma

MEMBER OF
GISSECO
GROUP

Saugyklos funkcijos

- **saugoti elektroninius dokumentus**, jų **transformuoto** turinio kopijas;
- **indeksuoti** elektroninių dokumentų **turinį**, **metaduomenis** jų paieškai;
- **replikuoti** saugomus dokumentus ir duomenis į **nutolusį duomenų centrą**;
- atlikti **pakartotinį** elektroninių dokumentų **autentiškumo tikrinimą**, **turinio transformavimą**, **archyvinį patvirtinimą**;
- stebėti dokumentų **saugojimo terminus**, teisės aktų nustatyta tvarka **naikinti** saugomus elektroninius dokumentus ir jų kopijas;
- **tikrinti** saugomų dokumentų **kokybę**, **informuoti** archyvo darbuotojus apie saugykloje vykstančius **procesus**, kaupti **statistinius duomenis**.

EAIS integracijos

- **Viešojo administravimo** institucijų informacinių sistemų **interoperabilumo** (sąveikumo) sistema (VAISIS):
 - naudotojų ir elektroninės paslaugos gavėjų tapatybės nustatymo paslauga;
- **Juridinių asmenų** registras:
 - duomenys apie dokumentus perduodančias įstaigas, jų teisinį statusą, atstovaujančius asmenis;
- **Valstybės tarnautojų** registras (VTR):
 - dokumentus perduodančių įstaigų įgaliotų valstybės tarnautojų ir (ar) pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų duomenys;

EAIS laisvai platinamos el. dokumento formavimo ir tikrinimo priemonės

- Parsisiunčiama ir **diegiama naudotojo kompiuteryje** (angl. *desktop*) taikomoji programa;
- **Web** sprendimo **principu** realizuota EAIS viešajame portale veikianti programinė įranga;
- Naudotojų **nukreipimo iš trečiųjų šalių išorinių sistemų** paslauga į EAIS veikiančias Web sprendimo principu realizuotas el. dokumentų formavimo ir pasirašymo priemones el. dokumentams sudaryti ir juos pasirašyti;
- El. dokumentų **atitikimo ADOC** specifikacijai **tikrinimo** priemonės, skirtos EAIS viešojo portalo naudotojams ir programinės įrangos kūrėjams.

Projekto iššūkiai

- Įvesti į **kasdieninio naudojimo praktiką** elektroninio dokumento (elektroninio parašo) pagal ADOC specifikaciją naudojimą, nes oficialių el. dokumentų standartai Europos mastu dar tik rengiami ir džiugu, kad Lietuvos patvirtinta el. dokumento specifikacija turėjo įtaką šiam procesui;
- Sukurti **ilgalaikio ir nuolatinio elektroninių dokumentų saugojimo praktiką**, nes oficialių el. dokumentų ilgalaikio ir nuolatinio saugojimo praktikos (išlaikant el. dokumentų turinio autentiškumą, galimybė naudoti laikui bėgant ir el. parašo teisinę galią) Europoje ir pasaulyje praktiškai nėra. Kelios šalys yra sukaupusios patirtį saugant archyve autentiškus elektroninius duomenis;

AČIŪ

Klausimai ?

sintagma

MEMBER OF
GRSECO
GROUP